

FICHE HOE PLANT JE EEN BOOM

LEVEREN EN VERVOEREN VAN EEN BOOM

1. Plantgoed met blote wortel

- De wortels **ALTIJD** beschermen tegen wind en zon. Wortels direct bij levering afdekken of inkuilen indien niet dezelfde dag geplant.
- Vervoertips:
 - De wortels goed nat maken door er een natte doek om heen te wikkelen en een zeil erover te leggen, zeker indien vervoer met open pick-up of aanhangwagen.
 - Bevestig achteraan de pick-up of de aanhangwagen een waterleidingsisolatiebuis. Dit voorkomt beschadiging aan de stam omdat de stam rust op een de bus i.p.v. op de scherpe rand van de pick-up.
 - De kruin mag 1m uitsteken achteraan de pick-up/aanhangwagen¹.

2. (Groter) plantgoed met draadkluit

- De boom kan max 1 tot 2 dagen blijven liggen tot daadwerkelijke aanplant. De kluit dient vochtig gehouden te worden.
- Deze bomen zijn erg zwaar en moeten machinaal verplaatst worden met behulp van een rondstrop en kluithaak.

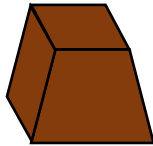
Figuur 1: Verplaatsen boom met rondstrop en kluithaak - ©damcon nl

¹ Bevestig een rood-wit lint om dit zichtbaar te maken op de weg.

AANPLANT BOOM

BIJ VOLDOENDE WORTELRUIMTE (BV. IN PARK OF WEIDE)

1. **Periode:** van november tot en met maart (zo vroeg mogelijk)
2. **Plantgat:**
 - Indien er aangeplant wordt op grond die bedekt wordt door gras moet het gras afgeplagd worden en apart gehouden worden van de rest van de grond.
 - Het gat moet minsten 3x groter zijn dan de wortel. Bij draadkluit dient het plantgat 1/3de groter te zijn dan de kluit. Als het plantgat gemaakt wordt in zeer zware grond dan wordt met een spade her en der in de wand van het plantgat gestoken zodat de boomwortels hier grip hebben om verder te wortelen. De randen van het plantgat moeten naar beneden toe verbreden om wortelgroei te stimuleren, zoals in de afbeelding hieronder.

Figuur 2: Vorm plantgat met naar beneden toe verbredende randen

3. **Bodem:** De uitgegraven aarde wordt vervolgens gemengd met goed verteerde groencompost (1/3de compost met 2/3de bestaande grond). Vervolgens wordt een deel van dit mengsel terug in het plantgat geschept en wordt de boom erin gezet.
4. **Plant de boom niet te diep:** De start van de bovenste wortel moet uiteindelijk net 1cm onder de grond zitten. Bij een boom die geënt is moet de ent duidelijk boven het maaiveld blijven.
Bij draadkluit: de jute rond de kluit wordt niet verwijderd, hooguit aan de bovenkant een beetje los gemaakt. Deze verteert normaal gesproken binnen een half jaar.
5. **Boomsteun:** Best 3 (Robinia²) kniepalen die op 30 cm van de stam worden geplaatst en ongeveer 1 m boven het maaiveld uitsteken. Voor extra stevigheid kunnen de palen onderling door een lat verstevigd worden. Een rekbare band³ wordt kruislings rond de stam (met een boomnagel) aan de paal bevestigd (zie foto's hieronder).
6. **Opvullen plantgat:** Nadien vul je het gat verder op met het aarde-compost mengsel. Tijdens het opvullen wordt af en toe aan de boom geschud zodat de grond goed vult rondom de wortelen en de ruimtes ertussen. Ook wordt met de voet de grond wat aangedrukt.
7. **Gietrand:** rond de buitenkant van de boomsteunpalen wordt met bestaande grond en de afgeplagde graszoden een rand aangelegd zodat bij watergift het water ter plaatse blijft en kan infiltreren.
8. **Watergift bij aanplant:** 1 emmer water, vooral belangrijk opdat de grond verder inklinkt rondom de wortelen.

² Geen geïmpregneerd hout

³ Boomsteunbanden van gerecycleerd rubber

Zie bijlage "[Aanplant hoogstambomen](#)"

BEHEER VAN DE BOOM IN LANDSCHAPPELIJKE CONTEXT IN DE EERSTE JAREN

1. Eerste twee jaar bij droogte water geven.
2. Laat grassen en kruiden rondom de voet van de boom niet te hoog komen.
Voorzichtig met maaien rondom de voet, beter met de hand de kruiden verwijderen.
3. In de eerste zomer eventueel de onderste takken wegnemen / opsleuven boom.

AANPLANT BOOM IN VERHARDE OMGEVING

Een boom kan enkel geplant worden op een plek waar er volgens de KLIP aanvraag geen nutsvoorzieningen onder lopen. Bij voorkeur lopen er geen leidingen binnen een straal van 2 meter van de nieuw aan te planten boom.

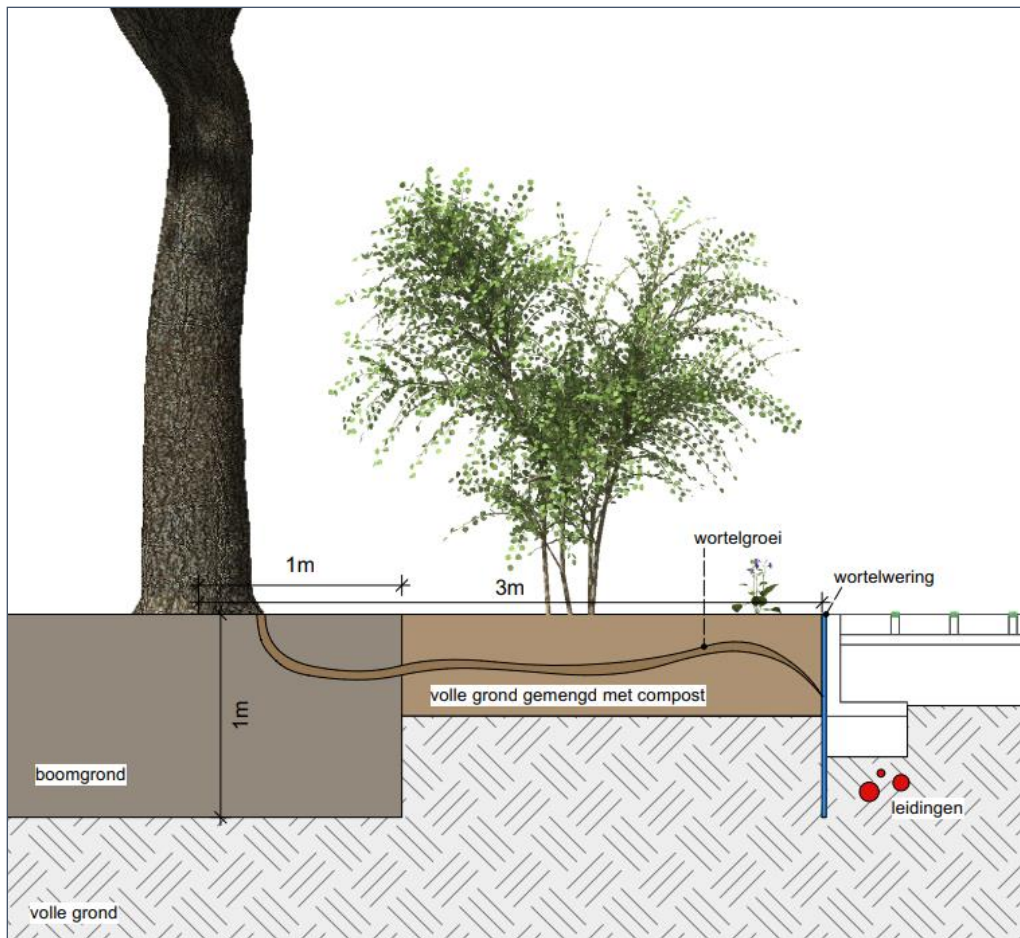
We kiezen in verharde omgevingen bij voorkeur voor hitte- en droogteresistente soorten. Zie [lijst klimaatbomen](#). In deze lijst staat ook de oorsprong van de boom. We geven er de voorkeur aan om te kiezen voor een cultivar van een soort uit Europa omdat die het meeste bieden op het gebied van biodiversiteit. Echter kan het soms interessant zijn om bomen vanuit Azië of Amerika te kiezen vanwege andere kenmerken die de boom biedt.

De aanplant zelf verloopt gelijkaardig als in een open veld of park maar er wordt extra aandacht gegeven aan

- het opvullen van het plantgat met boomsubstraat en wortelwering/geleiding
- de aanplant van de boomspiegel
- irrigatievoorzieningen zoals de gietrand

Boomsubstraat en wortelwering/geleiding

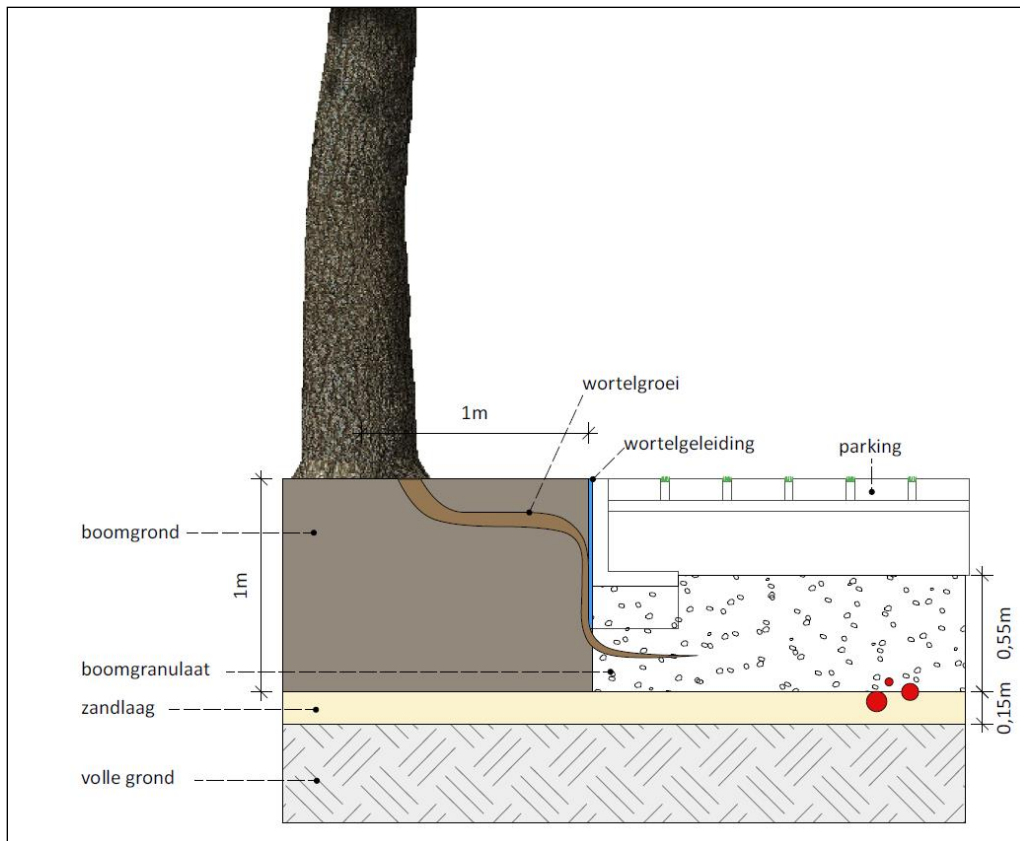
1. Vrije ruimte rond boom is meer dan 2 m
 - Gebruik **wortelwering**, dit is een harde plastic die op rol verkrijgbaar is en beschikbaar is voor verschillende hoogtes. Door de gladde afwerking kaatsen de wortels hierop af en groeien enkel in de beschikbare ruimte. De wortels groeien niet naar beneden. De plastic kan rondom de boom in de grond gestoken worden of bv. langs de verharding aangebracht worden waar de wortels niet mogen gaan groeien – afhankelijk van de situatie.
 - Gebruik boomgrond

Figuur 3: Doorsnede boomspiegel groter dan 2 m - ©Kiemkracht

2. Vrije ruimte rond de boom is 2 m of minder (geen optimale keuze)

- Gebruik **wortelgeleiding**: dit zijn panelen die op verschillende hoogtes verkrijgbaar zijn en een patroon bevatten die de wortels stimuleren om naar beneden te groeien en vandaaruit verder horizontaal gaan groeien. Zo worden er geen leidingen of verharding beschadigd.
- Gebruik **booms substraten**: boomgranulaat of boomzand en boomgrond. Waarom booms substraten gebruiken?
 - Boomgranulaat vervangt de onderfundering onder de verharding van parking en/of weg. Dit granulaat heeft voldoende draagvermogen en tegelijkertijd biedt het voldoende lucht en voeding voor de boomwortels om er te groeien. Het heeft ook een gunstig effect op de capillaire werking. Dit substraat bestaat uit lava, eventueel gebakken kleikorrels, teelaarde en groencompost. Aanbrengen in lagen van maximaal 30 cm en aantrillen.
 - Boomzand wordt enkel aangebracht onder betegelde oppervlakten zoals een voetpad. Het bestaat uit een mengsel van zand, groencompost en bentoniet. Aanbrengen in lagen van 15 cm.
 - Boomgrond is specifieke grond om het plantgat bij aanplant van een boom mee op te vullen. De samenstelling geeft de boom meer kans op overleven.

Figuur 4: Doorsnede boomspiegel kleiner dan 2 m – ©KiemKracht

De boomspiegel

Plant de **boomspiegel** altijd aan. Aangezien er de eerste jaren nog niet heel veel schaduw is van de boom en ook nog niet veel concurrentie qua vocht kan de boomspiegel met vrij veel planten aangeplant worden of ingezaaid. Zo droogt de bodem minder snel uit en moet er minder onkruid gewied worden.

Watervoorzieningen

Zie brochure: [Brochure Groen, vol van water, Technische gids voor efficiënt waterbeheer in groenzones \(seureserver.be\)](https://seureserver.be).

De genoemde irrigatiemethoden in deze brochure bespreken goed de voor- en nadelen en hoe deze geplaatst moeten worden. Echter geven wij de voorkeur aan de methode van een gietrand (natuurlijk of kunststof). De belangrijkste reden is dat met deze methode de boom in één keer een grote hoeveelheid water krijgt en niet steeds een beetje. Hierdoor stimuleer je de boom om meer wortels te maken die ook dieper gaan waardoor op termijn de boom beter resistent is tegen droogte.

BEHEER VAN DE BOOM IN STEDELIJKE CONTEXT IN DE EERSTE JAREN

1. Eerste twee jaar bij droogte water geven.

-
2. In de eerste zomer de onderste takken wegnemen / opsleuven boom. Dit is vooral belangrijk bij laan- en straatbomen